

תפארת רפאל

מיסודו של הראשון לציון מרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

עלון תורה והלכה לכל בני המשפחה

יוצא לאור ע"י תלמוד תורה ומפעלי חסד
"תפארת רפאל" עטרת שרה"
ע"ש רבי רפאל זכתי בן פנחס זצ"ל | ע"ש מל שרה זכתי בת רבקה ע"ה

פְּרָשֶׁת: לך-לך

עֲלוֹן מִס': 1,823 | תשפ"א

ליקט וערך: הרב רפאל זכתי שליט"א
רב בק"ק "תפארת רפאל" תל-אביב

העלון נוסד בשנת תשמ"ה (1985)
בידי הרב שלמה זכתי שליט"א

אמונה ובטחון - יש לדעת שהכל מה!

לפני כשבעים שנה היה הדבר. בעיירה לובן שברוסיה כיהן רב צעיר, תחת עינו הפקוחה וידו התקיפה של המשטר הקומוניסטי העריץ. כשהשלטונות הפסיקו את עבודתו של השוחט המקומי למד הרב לשחוט, והחל לשחוט עבור בני העיר. כשהשלטונות סגרו את המקווה, מצא דרך להכשיר את בריכת השחיה המקומית כמקווה טהרה ושיכנע את השלטונות, שלא ידעו על כך, לייחד שעות לרחצה נפרדת. אבל הרדיפות הלכו וגברו, משכורותו עוקלה, משפחתו גורשה מן הדירה, הוא נעצר שוב ושוב לחקירות טורדניות. הגירוש לאיזור סיביר שברוסיה הידוע כמקום מקפיא הקשה מאוד לשרוד בו, הפך לעניין של זמן. לא הייתה עוד ברירה. שערי ארץ ישראל היו חסומים, בשתדלנות קדחתנית הושגה אשרה לארצות הברית, שם התקבל בזרועות פתוחות, אך בידיים ריקות... מעטות היו הישיבות, ומצבן בשפל המדרגה. אחד משוחרי טובתו דחק בו להסכים להיות משגיח כשרות בבית המטבחים, שאם לא כן, הזהיר, צפוי הרב לרעב, פשוטו כמשמעו. "אחכה עוד קצת", השיב הרב, **הגאון רבי משה פיינשטיין**, "אולי יזדמן לי מקום תורה". והוא הוזמן להיות ראש ישיבת "תפארת ירושלים" בניו יורק, תפקיד אותו מילא כיוכל שנים. משם היה בין מניחי היסודות למהפך הגדול של פריחת התורה באמריקה, והיה פוסק הדור ולדמות נערצת. רק לחשוב מה היה, אילו ניאות להיות משגיח כשרות אלמוני... לימים, אמר למקורביו: "היודעים אתם מה ההבדל בינינו לבין... אברהם אבינו?" תמהו לשאלה, ותמהו עוד יותר לשמע התשובה: "למעשה, אין כל הבדל"... כשראה את תמיהתם, הסביר: "אברהם אבינו שמע את קול ה' המצוה עליו: **לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך**". והלך בדבר ה' לארץ לא נודעת, ואף אני עשיתי כן. ולא אני בלבד, אלא מאות אלפי יהודים היגרו לכאן. ואני מאמין באמונה שלמה שהגענו לכאן בדבר ה', ופסוק מפורש הוא: "מה' מצעדי גבר כוננו", אלא מאי, ההבדל בינינו אחד הוא: אברהם אבינו ידע מראש שזה רצון ה', אנו, כסבורים היינו שפועלים אנו מיוזמתנו. רק לאחר מעשה, במבט לאחור, מבינים אנו שהיה זה רצון ה'... "בכך הסביר את דברי רש"י על הפסוק **וישמע את הקול מדבר אליו**" (במדבר ז, פט). שהקדוש ברוך הוא דיבר כביכול בינו לבין עצמו, ומשה רבינו שמע. כך פועלים אנו בעולם, ובדיעבד מתברר "שהכל נהיה בדברו", והוא יתברך "עשה עושה ויעשה לכל המעשים".

בגמרא נאמר, כי בת הקול מכריזה על "בית פלוני לפלוני, שדה פלונית לפלוני", ואין אדם נוגע במה שמוכן לחבירו כמלוא נימה (יומא לח:), ועליו להיות שמח בחלקו, כי זה החלק הקצוב לו, וכל באי עולם אין בכוחם לגרוע מחלקו, וכל מאמציו לא יועילו להוסיף עליו!

הדברים משרים אמונה וביטחון במישור האישי, ועל אחת כמה וכמה במישור הכללי, שהרי אין ספק כי מלינו יהודים נקבצו ובאו לנחלת אבות, לארץ הקודש, בהכוונה ממרום, אין ספק כי הארץ הנבנית, הדרכים הנסללות, הפריצה הטכנולוגית - הכל מכוון לתכלית אחת, הכל מכוון לרגע הגדול בו ייתקעו בשופר גדול לחירותנו, בו יפציע אור גאולתנו, בו נכון יהיה בית ה' בראש ההרים והיתה לה' המלוכה!

ויאמר ה' אל-אברהם לך-לך מארצך (יב, א) - "לך-לך" בגימטריא 100, ה' רמז לאברהם כשיהיה בן "מאה" שנה יולד לו בן, עוד רמז שיהיה בארץ כנען מאה שנה. (בעל הטורים).

וילך אתו לוט ואברהם בן-חמש שנים ושבעים שנה (יב, ד) - מדוע כתוב גיל אברהם? אלא ידוע ההבדל בין "אתו" לבין "עמו" - באותה הדרך ולאותה המטרה. "אתו" - לא באותה המטרה, לוט הלך עם אברהם באותה דרך אבל לא באותה מטרה, כל מחשבותיו של לוט היו נתונות לכספו וזהבו של אברהם, שהרי אברהם יירש את כל ארץ כנען, ומאחר שאברהם כבר בן 75 שנה ואין לו ילדים יירש אותו. משום כך מצינת התורה את גילו של אברהם ללמדנו מה היה בלבו של לוט. (רבי זלמן סורוצקין).

ואברהם נבד מאד במקנה בכסף ובזהב (יג, ב) - מפרש ה'בן איש חי', שאצל אברהם כל העשירות הייתה למשא כבוד. אבל במצות, כתוב: "וירץ אברהם" - בקלות ולא בכבודות.

הבט-נא השמימה וספר הכוכבים (טו, ה) - כשם שהכוכבים נראים לעינינו מרחוק כנקודות זעירות בלבד, בשעה שהם עולמות עצומים (כמה מהם עולים בגודלם בהרבה על כדור הארץ) - כך יראו גם היהודים, בעולם הזה יהיה מראיהם עלוב ושפל, אולם בשמים יהיו עצומים ורבים ויהוו את היסוד של כל הבריאה. (מרן הבעש"ט זי"ע)

ודור רביעי ישונו הנה (טז, טז) - "דור" בגימטריא 210, רמז שכעבור 210 שנות שעבוד ישונו לארץ כנען. (בעל הטורים)

שבזן

חופה ומעשים טובים - הגאון הרב בצלאל הכהן, שהיה רב ומורה הוראה בוויילנה, התפרסם כעילוי עוד בהיותו ילד. נכבדי העיר, שרצו לקחתו חתן לבנותיהם, הזדרזו ודיברו בו נכבדות, וכך נערכה סעודת השידוכין שלו בהיותו בן שתים עשרה. **בסעודת השידוכין** אמר אחד הנוכחים: "נהוג לברך בעת ברית המילה כי ההורים יזכו לגדל את הילד לתורה, לחופה ולמעשים טובים. והלוא הסדר הנכון הוא שתחילה האדם נעשה בר מצווה, שאז הוא מתחיל לעשות מעשים טובים, ורק אחר כך הוא נכנס לחופה!" "אלא", סיים הנואם, "אנו מאחלים להורים שהרך הנולד יהיה מוצלח כל-כך עד שימהרו להשתדך איתו עוד בטרם היותו בר-מצווה..."

מושגים ביהדות

בט"ו במרחשון תרצ"ט, אירע פוגרום "ליל הבדולח" ברחבי גרמניה. במהלך הפוגרום שתוכנן בידי ראשי הנאצים, נשרפו כמעט כל בתי הכנסת ברחבי גרמניה, נהרסו בתי קברות, אלפי חנויות בבעלות יהודים נשרפו, יותר משלושים אלף יהודים נעצרו, ומאות נהרגו. הכינוי "ליל הבדולח" ניתן על ידי הנאצים על שם רסיסי הזכוכיות הרבות שהצטברו על הארץ. בסוף אותה שנה, פרצה השואה האיזומה שכילתה שלישי מעמנו הי"ד.

ביום זה בשנת תש"י, הוחל במבצע **העלאת יהודי תימן לארץ**, ובמסגרתו הגיעו כשלושים אלף נפש מהעיר 'עדן' לארצנו. בלחץ השלטון החילוני בארץ, נאלצו חלק מהעולים לזנוח את מורשתם העתיקה עוד מתקופת בית ראשון, וחלק מילדיהם נעלמו.

בי"ח במרחשון תרכ"א, נחנכה השכונה הראשונה מחוץ לחומות ירושלים - "משכנות שאננים".
בי"ט במרחשון בשנה הראשונה לבריאת העולם, נרצח **ה'בל'** לפי הדעה שחי 49 ימים.

סיפור השבוע

דוגמא לזיכוי הרבים!

גדול היה אברהם אבינו עליו השלום, ועם כל זאת לא לעצמו דאג, אלא פעל להכניס רבים תחת כנפי השכינה, לזכותם בידיעת האמת, ולהנחלים חיי אורה. **גדול היה מורנו רבי יהודה צדקה זצ"ל**, גאון וצדיק, למד ולימד בישיבת "פורת יוסף" המעטירה שבראשה עמד. ועם כל זאת פעל לזכות עוד ועוד, דרש דרשות לקירוב רחוקים, והשיב רבים מעוון. פעם הגיע בחור עני מבגדד, בן להורים עניים, ונפשו חשקה בתורה. בא לפני מוריניו רבי יהודה צדקה, ואמר: "חייב אני לפרנס את הורי, בדין היה שאצא לעבוד, אבל אני רוצה כל כך ללמוד תורה אם תינתן לי הקצבה דלה, אפרנס בה את הורי העניים כדי חייהם, ואקדיש חיי לתורה הקדושה!" התרגש רבי יהודה למסירות נפש זו, אך מה יעשה, וקופת הישיבה ריקה, אין איפוא לקבל תלמיד נוסף. בכל זאת, כינס את וועד פרנסי הישיבה והביא בפניהם את עניינו של התלמיד, אמרו: "מצטערים, קשים הזמנים, ואין ביכלתנו להענות לבקשה, אין תקציב". קם ואמר: "אם כן, קוזו ממשכורת - ותקבלוהו!" שמע הרב בן ציון חזן זצ"ל, מחברי הוועד, קם גם הוא, ואמר: "חצי - ממשכורתו, וחצי - משכרתי!" **הסכימו, והבחור התקבל**, הוא לא ידע על הקרבתו של ראש הישיבה למען קבלתו, אבל עזה הייתה התקשרותו לתורה, מתמדת הייתה שקידתו וברוכים היו כשרונותיו, והוא עלה מעלה מעלה במעלות התורה עד שהיה למורה הוראות בישראל. והיה ראש הישיבה שמח בו שמחה גדולה, באמרו: **זה המיקח הטוב ביותר שעשיתי מעודי - טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף."**

אוצרות המזרח

הרב יהודה צדקה

השבוע צויין יום פטירת הרב יהודה יהושע חיים צדקה שהיה ראש ישיבת "פורת יוסף", וממייסדיה של רשת "מעייני החינוך התורני". נולד בירושלים לרב שאול (אחיו של הרב צדקה חוצין). השם יהושע נוסף לו על פי חלום של אמו והשם חיים נוסף כשחלה. אמו הייתה בתה של פרח, אחותו של הרב יוסף חיים בעל ה"בן איש חי". למד בתלמוד תורה בני ציון ובישיבת פורת יוסף. בשנת תרצ"ז (1937) מונה על ידי הרב עזרא עטיה למסור שיעורים בישיבת פורת יוסף. כממלא מקומו של הרב אליהו לופס שנפטר באותה שנה, ובשנת תש"ל (1970) נתמנה לראש הישיבה. פעל להחזיר

עטרה ליושנה, וידיו רב לו כאחד החלוצים ביסוד רשת החינוך 'מעייני החינוך התורני' והעמיד אלפי תלמידים. מתלמידיו: הראשל"צ מרן רבינו עובדיה יוסף, בן אחותו הראשל"צ רבינו מרדכי אליהו, הרב יהודה מועלם, הרב עמרם אזולאי, הרב ברוך בן חיים, הרב עזרא עדס, והרב בן ציון אבא שאול. פסיקותיו ההלכתיות מבוססות על דודו זקנו, הרב יוסף חיים. במשך שנים למד בחברותא עם המקובל הרב ששון מזרחי.

לבו היה רגיש מאוד למצוקתו הרוחנית של הנוער היהודי בארץ. כל שנות חייו הארוכים היוו שאגה קורעת-לב מתמשכת: "אל תחטאו בילד!". מסכת בפני עצמה היא עשייתו להצלת הדור הצעיר מבני העולים לארץ ישראל. באותם שנים, התמסר רבינו זצ"ל להעמיד את אחינו בית ישראל שבאו מקיבוץ הגלויות, על חובתם לחנך ילדיהם לתורה ויראת שמיים. הוא אף אירגן משלחת, שהורכבה מזקני הרבנים והמקובלים, שיצאו בעקבותיו אל מחנות הקליטה של העולים, ועשו עליהם רושם אדיר בהופעתם האישית. החכמים פנו אל העולים החדשים בדרישה תקיפה, שיהיו מוכנים אפילו למסור את הנפש, כדי להמשיך גם פה בארצנו הקדושה בשמירת התורה והמצוות, כפי שקיבלו מאבותיהם מדור לדור, ולא יתפתו חלילה למשאות-שווא ומדוחים של החופשים. עד כמה החשיב פעילות זו, ניתן ללמוד מהוראתו המפורשת לתלמידיו המובהקים, הלכה למעשה, שההולכים לעסוק ברישום ילדי ישראל לתלמודי תורה – פטורים באותו זמן מתלמוד תורה ומן התפילה. הוא היה אולי ראש-ישיבה יחיד בכל הארץ שהלך בעצמו, ולקח עמו גם את תלמידיו, לשדל הורים שלא הכיר אותם מימיו, כי יאותו לרשום את ילדיהם בבי"ס תורני. רבי יהודה חיבר חיבור בשם "קול יהודה" דרושים על פרשיות השבוע, חידושים על הש"ס ומאמרים. ב-יב' בחשוון תשנ"ב (1991) נפטר ונטמן בבית העלמין סנהדריה בירושלים.

יוסף דעת

כל הצומות בפסוק אחד

"ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם" - פסוק זה מספר על השעבוד של בני ישראל במצרים. ואמרו חכמים, כי בפסוק זה רמוזים כל 6 התעניות הקבועות בשנה: ידוע - רמז לצום 'טבת. תדע - רמז ל-תענית אסתר ולתשעה באב. כי - רמז ליום הכיפורים שחל ב-י' תשרי. גר - רמז לצום גדליה החל ב-ג' תשרי. יהיה זרעך - רמז ל-י"ז תמוז.

אזכרה למרן רבינו עובדיה יוסף צדק"ל - בכל שנה מוסדותנו "תפארת רפאל" עורכים "אזכרה" ברוב עם לכבודו של נשיא מוסדותנו ומייסדה, הראשון לציון מרן רבינו עובדיה יוסף צדק"ל. גם השנה במלאות 7 שנים לפטירתו, ערכנו אזכרה מצומצמת ואף עלינו על קברו ביום פטירתו רבני המוסדות יחד עם רב הקהילה תלמידו חביבו כבנו של מרן זצ"ל הרב שלמה זביחי שליט"א.

בתמונות: האזכרה שערכנו אשתקד בבית הכנסת "עולי משהד" בבני ברק במקום שבו לפני 45 שנים התחיל מרן למסור את שיעוריו הקבועים במוצאי שבתות שעם הזמן היו מועברים בלווין למאות נקודות בארץ ובעולם. בהשתתפות: הגאון הרב דוד יוסף שליט"א חבר מועצת חכמי התורה, מזכה הרבים הגאון הרב יגאל כהן שליט"א, מגיד מישרים הגאון הרב יהודה יוסף שליט"א, ותלמידו חביבו של מרן עשרות בשנים, הרב שלמה זביחי שליט"א יו"ר מוסדות "תפארת רפאל".

אמרת השבוע

יסוד האושר הוא: אהבת האמת בשכל, אהבת היושר בחיים, אהבת היופי ברגש, אהבת הטוב במעשה. (הרא"ה קוק)

הלכות כוונת הברכות

- א. יכוין בברכות פירוש המלים, וכשיזכיר שם ה' יכוין פירוש קריאתו באדנות שהוא אדון הכל. ויכוין בכתיבתו ביו"ד ה"א שהיה הווה ויהיה, ובהזכירו אלוקים יכוין שהוא תקיף ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם. ובהזכירו אלהינו יכוין שהוא אלוה שלנו שהוא תקיף ובעל היכולת. ובפרט יש לכוין כן בברכת אבות שבשמונה עשרה, ובהזכרת שם ה' שבפסוק שמע ישראל.
- ב. יש מי שאומר שיכול אדם להתנות בכל בוקר, שבכל פעם שיזכיר במשך היום שם ה', יהיה על פי הכוונה הנ"ל. ולתחלה ראוי לכל אחד להתאמץ ולכוין בשמות הקודש בעת שמברך, ומתפלל, ובכל פעם שיזכיר שם ה' יכוין, ובפרט בקריאת שמע שחיובה מן התורה. ומכל מקום כיון שענין הכוונה לא נזכר בגמרא, אפשר שיש לסמוך על התנאי הנז', להתנות כן בתחלת היום על כל היום, שכל פעם שמזכיר שם ה' הוא מתכוין שהוא אדון הכל, היה הוה ויהיה. ובמשך היום יכוין בכל פעם רק כוונה כללית, שזהו שמו של רבון העולמים. ומכל מקום בקריאת שמע, ובברכה ראשונה של שמונה עשרה יכוין כפי הדין.
- ג. יש נוהגים לומר "לשם יחוד" לפני כל מצוה שעושים, או קודם לימודם. ואף על פי שהגאון הנודע ביהודה פקפק בזה, מכל מקום אם הדבר מועיל לו לכוין לשם מצוה, נכון שיאמר נוסח לשם יחוד לפני כל מצוה שמקיים. וכל אדם ינהג כפי מה שהוא מכיר את עצמו, שאם מתעורר לכוין במצוה על ידי הברכה, די בזה ואין צריך שיאמר לשם יחוד, אבל אם אמירת לשם יחוד גורמת לו לכוין יותר בעשיית המצוה, ראוי ונכון שיאמר לשם יחוד לפני כל מצוה ומצוה שעושה. יש להזהר בכל הברכות לאומרים בנחת שלא יבלע אותיות, ולברך בשמחה.
- ד. אמרו חז"ל: ההוגה את השם באותיותיו אין לו חלק לעולם הבא. וכתבו הפוסקים והמקובלים, שאף ההוגה שם ה' במילוי אותיותיו, דהיינו שאומר כל אות בפני עצמה, הרי הוא בכלל הוגה את השם באותיותיו. ולכן בנוסח ה"לשם יחוד" שאומרים לפני כל מצוה או תפלה, צריך לומר, ליחדא שם יו"ד ק"י בוא"ו ק"י. ולא להזכיר ח"ו שם הוי"ה. ואמנם כל זה לענין שם הוי"ה, אבל לענין שם אדנו"ת, וכן לענין שם אהי"ה, יש להקל לאומרו באותיותיו. ואף לענין שם הוי"ה נראה שאם אינו מתכוין לשם הוי"ה, יש להקל. ולכן מותר לומר בתפלת שחרית אביי הוה מסדר המערכה, בלא הפסק בין תיבת אביי להוה, אף על פי שנראה כאומר שם הוי"ה. ומכל מקום טוב יותר שיפסיק מעט בין תיבת אביי לתיבת הוה.

הודעה משמחת לעם ישראל

לקבוצת המצוות שהתקיימה מוקד התהילים העולמי "תפארת רפאל" שמח להציג בפניכם לאחר עמל רב את ספר התהילים המדויק והמפואר באותיות מאירות עיניים כולל טעמי המקרא, ובכריכה מהודרת בצירוף תפילות וסגולות מרבותינו הקדושים.

ניתן להשיג במחיר עלות בטלפון מספר: 1800-260-260

בכל ראש חדש ניתן להתקשר למוקד ולקבל פרקי תהילים קבועים לאמירה בכל החודש יחד עם כלל עם ישראל

הזמנים לפי לוח "אור החיים" המבוסס על פסקי מרן הגר"ע יוסף זצ"ל

	ירושלים	תל אביב	חיפה	באר שבע
ביטול השבת	4:36	4:33	4:33	4:36
ציאת השבת	5:26	5:23	5:23	5:26
רכישת תע	6:03	5:59	5:59	6:02

עלון השבוע לעילוי נשמת סבתנו הצדקת מרת זוהרה בת אסתר אוטמזגין ע"ה נפטרה ב-ט' חשוון תשע"ד - ת.נ.צ.ב.ה. ולהצלחת כל משפחת אוטמזגין ה"ו

פרשת השבוע

לך - לך

הפטרה

"למה תאמר" ישעיה מ'

- תלמוד תורה לילדים
- שיעורי תורה ויהדות לבנות
- כלכל ובית מדרש
- בגדים תורניים
- קידוח החוקים
- מכון החגגות ספרים וחקי סתבי יד
- הצגה לחזנות תהילים בבית
- עזרה לנזקקים
- חידושי תורה לעילוי נשמות
- מוקד עילוי נשמות תהילים
- שמעון תרמי

לקבלת העלון בדואר - במייל או לתגובות: refael260@gmail.com

הנצחה לזכר יקירכם ותגובות - נא לשלוח לתלמוד תורה ומפעלי חסד "תפארת רפאל" חמשרד: רח' קפלנסקי 1, קרית שלום, ת.ד. 12015 תל אביב, טל. 1-800-260-260